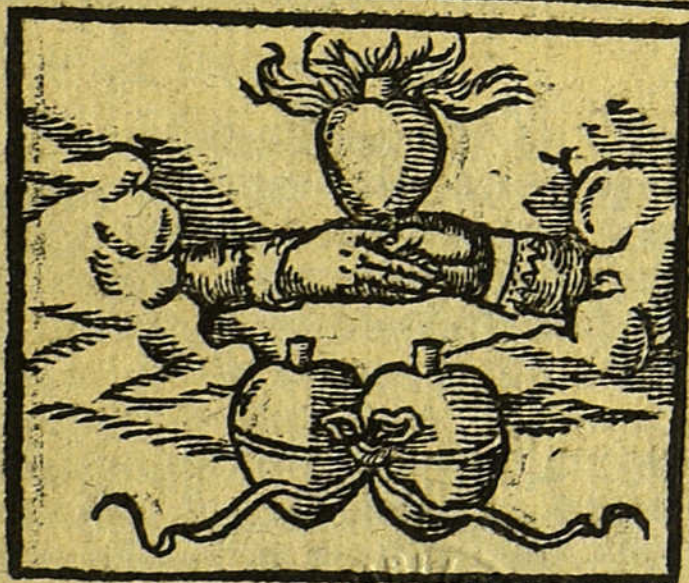

T'gheluck. salich

Houwelyck ende Allian-tie ghesloten/ tusschen den Doorluchtichsten ende
Moghensten Prince**VICTOR AMEDEE VAN SAVOYEN**Prince van Piemont, ende d'Alderdoorluch-
tichste ende Moghenste Vrouwe,De Vrouwe Chrestienne van Franck-Rijck Suster
banden Christelicken Coninck Lowys de Bozbon
Coninck van Franck-rijck/ende Navarre.[Oeverghesede wt de Fransysche sprake/in onse Nederlantsche
Tale/wt de Coppje van Parijs/Ghedrukt door
NICOLAS ALEXANDRE.**THANTWERPEN,**By Abraham Verhoeuen, op de Lombaerde
veste, inde gulde Sonne. 1619.

Typhoid fever

Journal of the Royal Society of Medicine

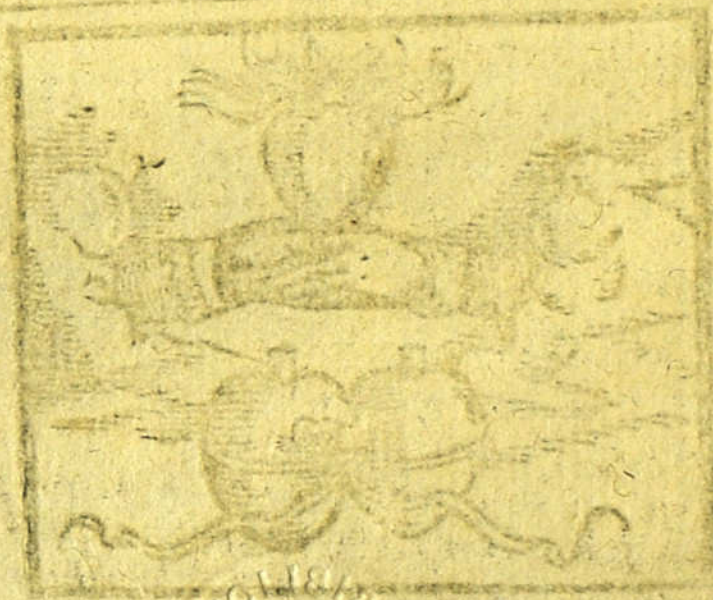
Volume 1, No. 1, 1908

THE JOURNAL OF THE ROYAL SOCIETY OF MEDICINE

Published by the Royal Society of Medicine, 11, Bedford Square, London, W.C.1

Subscription price, 10s. 6d. per annum in advance. Single copies, 2s. 6d.

Advertisements accepted for insertion on the following conditions:—

Printed by the Royal Society of Medicine, 11, Bedford Square, London, W.C.1

T'ghelucksalich
Houwelyck ende Allian-
cie ghesloten

Tusschen den Doorluchtichsten
ende Moghensten Prince

VICTOR AMEDEE
van Sauoyen,

Prince van Piemont

Ende d'Alder-hoochste ende Moghenste Vrou-
we Me-Vrouwe *Cbrestienne* van Vranck-rijck
Suster vanden Christelijckē Coninc vā Vranc
rijc, Lowys de Bourbon.

De sterckste Kolommen/ die de Staten soudē mo-
ghen wenschen/ om hare d'opperste Glorie Loffe-
lyck daer op te laten steunen/ zyn de Alliancien die
met malcanderen vastelijck ghesloten worden/ende
dese aldermeest die ghebuerich zyn ende aenpalende
doorwelcke t'samen ghebonden zynde als met seer
stercke Ketens/ sy mer meerdere kracht ende seker-
hepdt wederstaen den ghenen die teghen haer soude dozuē opstaē.
Beden waerom dat de Schyftuere seght: dat de dyp-dubbele kooz-
de qualijcken kan ghebroken worden: want zynde van dyp andere
klepne koozdekens ghewaecht / die elck hunne bysondere broose
cracht by byenghen soo bebindtmen dat hun eenparich wederstant
veel krachtigher jae onverwinnelijcker is met malcanderen verbon-
den zynde: dan wanneer die gheschepden zyn/ ende soo lichtelijcker
connen ghebroken worden ende verwonnen.

Men leest oec by de Fabuleuse Poëten/ hoe dat de Goben door Alliancien ende Houwelijcken met den anderen vereenicht wierden als Venus met Vulcanus/ Pluto met Proserpina / om d'eendzachticheyde van humeuren ende begheerten te vereenighen.

Oec en wordt eene Stadt alleen niet machtich ghenoech gheacht/ om eenich groot gheweldt ende macht te wederstaen: veel meer sal eene gheheele Provintie/ een gheheel Landt wtterchten/ als alle de ghene die van de selue zijn dependerende/ eendzachtich zijn: Maer noch veel meer/ als daer veel Provintien ende Landen met malcanderen sullen verbonden wesen om hunne Opanden vromelijcken te wederstaen/ ende alst pas gheuen sal t'overweldighen. Oock sietmen saken van kleynder importantien (die wy clepne Staten noemen) door eendzachtich verbondt haer vermeerderen/ ende d'Aldergrootste saken door tweedzacht te niets gaen/ welc een hinderlijck saet is/ in wat stace dat het oec sy/ ende eenen heue die noyt bozken en can/ dan in eenen quaden ende hinderlijcken Deegh. Wat staet ons dan van een soo Gheluc-salich ende Deplich verbondt te behopen/ als tusschen Franc-rijc ende Saboyen versoecht wordt/ dan een onepndelijc goet ende welvaeren des gheheel Christen-Rijcks/ ende eenen knoop die veel vaster dan den knoop van Gordius gheslrich is/ die de goedtherticheyt van die twee Volcken met so strēghs vereenighinghe sal verbinden datter niet vaster ter Wereldt en sal verbonden wesen: Wat hoemen wy van Ioodanige Alliantie anders te verwachten dan eene versamelinghe van twee Natien/ Jae van drijen/ aenghesten wy onlanghs met die groote moghentheyt van Spaegnen verbonden zijn door eene dubbele Alliantie / ende sullen deur desen middel dese dyp dubbel koorde maeken/ door de welke dese dyp vermaerde Natien vast vereenicht zijnde/ hun vermeten moghen eenen grouwel de reste van gheheel Europa aen te jaeghen/ Jae oec van de gheheele Wereldt/ soo wanneer die eenige vrende Natien soudē willen beuechten.

Alliantien/ dat is soo veel te segghen als verbondtenissen: Want sy verbinden/ sy vergaderen/ oft eer sy vereenighen de herten ende begheerten van de ghene die d'Alliantien zijn aenslaende: Wat soudemen doch naerder ende beter vereenicht connen vinden/ dan t'ghene dat het Bloedt ende de Natuere selfs versaeemt? Ende daerom houden wy dese Alliantien door eene selue Natuere / ende die alsoo door t'bloedt vereenicht zijn/ als oft die van de selue Familie ende afkomst waeren.

Saboyen dan ende Piemont onder eenen Scepter vereenicht zijnde maken eenen staet die voorszwaer wel te bemercken is/ ende bouen

bouen dien machtich ghenoech is/om hem te stellen teghen de gene
die haer Wpandt pooghen te thoonen: Hoe veel dan te meer als
hy sullen dooz soo vasten Bant vant Princelijck Bloedt vereenicht
worden met die van Branc rige/met desen grooten ende ontsach-
lijcken Staedt van die van Christenrye/ met dese Monarchie/die
soo wonderlyc is bouen alle andere die daer tot nu toe geweest zijn/
badelijc zijn ende wesen sullen. Ende hier by boeghende dese an-
dere groote Alliantie van Spaghen. Wat eene nieuwe kracht
als eenen anderen Prince behoort t'ontfanghen/dooz den vrien-
lijcken soen/dien hy dese groote Koninginne der Monarchyen toe-
draecht/aen dit dat alle andere Rijcken te bouen gaet/aen dit Branc
rijck welc soo machtich ende ontsachtige Coninc Rijc is/als daer in
Christenrye te vinden is.

Soon groot eenen Staet ende wt veel Provintien ghemaccht ge-
lijckerwijs is dien van Branc. Rijc/ die nochtans eendrachtelijck
versaempt zijn/ouder het Jock van eene ghemeyne ende ghewill-
ghe ghelooftaenheyt/en can niet wesen om groot ghenoech van
haer seluen wonderlyc in zijn Excellencie/ende Excellent in weer-
dicheyde ende eere: Maer oec als hy comt ontmoeten eenen
Prins/een Opper-hoofd/eenen Coninc/die de grootheydt van zij-
nen moet ende Couragie/van zijne Wijs heyt/ van zijn deuchde-
lijck leuen weet te verenighen met de groote Eerweerdicheyt zijns
Staets/die hem dooz zijne moghentheyt ontsachtelijck maecht/
beminsaem dooz zijn vernuft/ende van een pghelijcken beherticht
dooz zijne goeder tierenheyt: soo dat wy ons nu vzelijck roemen
moghen dat dese Monarchie gecomen is ter hochster volcomen-
heyt/ende ghewenighster Haen der Coninc-lijcker eere.

Wat sullen wy dan van ons Branc. rijck houden/die dese booz-
leben daghen hare Glorie ende macht ghesien hebben/versaempt
ende als vereenicht zijnde met die van desen grootdadighen Coninc
Henricus: Hoe groot moet hy dan zijn die wt hem ghesproken is:
Want noyt vzeelachtighe Oupuen en konnen gederense ende Wo-
me Arents boozts brenghen: oock desen hooghen Prince en kende
anders niet dan Arents/Leenwen/ende andere zijns gelijc boozts
ghebzocht hebben. Gelijckerwijs dat wy de waerachtige stra-
len wt hem schijnende nu in zijnen machtighen Soen Ludouicens
aenschouwen/die hem in zijne teere ende Jonghe Jaeren soo ghe-
bzaghen heeft met kracht/wijs-heyt/ende gherechticheyt berciert
zijnde/dat hy schijnt in zijne broose/ ja kinderliche Jaeren de ghe-
weldichste kracht van vernuffte ende ghebaechde mannen dooz zij-
nen Gheest onderbzocht/ oock in wijs-heyt ende voorsienicheyt
van

van Raedt en daedt/de Gude. ste Raets. Heeren vermant te hebbē.

De Sonne dan en can sonder schijnen niet wesen/ noch den Hemel sonder hem te roeren/ noch de Sterren sonder inbloeppinghen te storten/ noch de Wijs. hepdt ende vernuftichepdt sonder wonderlijcken Raede ende Ordeelen alle verstant te bouen gaende.

Desen Prince hebbende de ghepepsen zijns herten verheuen naer dese clare ende rare Sonneschijn/ iae ooghe des Werelds/ heeft seluer stonde zyn ooghe ghestiert op eene de schoonste Sterre der groote Sonne naest-volghende ende van bys in alle saecken haer gheselschap houdende/ als wt eenen Hemel ghetrocken zijnde ende vant selue Coninc-lyck Bloedt ghesproten/ zijne Lieue Suster dese groote Chrestienne van Oranc-ryck: welken naem sy Loffelijken met Name ende dats is voerende: Den Prince dan heeft goet ghevonden dat soo wanneer hy hem tot dese mindere partijge door den weerdighen ende Heplighen Bandt des Houwelijcx voeghde/ dat dit hem voorszwaer soude dienen voorsz eene sekerre Blanche om tot dat groot ende wonderbaer Licht van Oranc-ryck onsen Lieuen ende ontsachlijcken Loups te comen: Ende zijnde als vereenicht/ ende t'samen verbonden door desen verholen Bandt/ die hem oock aen die van Spaguien verhoudt/ soo dat de Belofst ende begheerten van dese dyp niet dan een ende selue en souden wesen/ soo dat eenen seluen wille hantieder deden soude regularen: door welke Alliaucie dese dyp Staten in begheerten ende Liefde eens mochten wesen/ soo dat die van Oranc-ryck ende Spaguien die van Sanyen Liefelijck omhelsen ende hare Boysien presenteren souden om hem te ververfchen met dat Honich-bloepende melck haerder Sabeuren/ ende dat Sanyen nae Oranc-ryck haere armen Liefelijck wtreckende/ haeren Boesem omhelsen/ ende hem van haren soeten Pectar versaden soude: ende dat d'een ende d'ander ma canderensoodanighe Vriendtschappe ende vereenings toefweppen souden/ datse nimmermeer gheschepden en konden worden.

Wonderlijcken Raedt/maer Wijs. hept die nergheus zijnen oorszponck wt en nemen/ dan wt eenen seer vernuftten Gheest: Oock is ons betrouwen dat die den Hemel ghebenedijgen sal ende haeren Heplighen schoot open doen / om die met ouerbloedichepdt ende goet. gunstichepdt mildelijc te Besproepen/ de selue met gratie en Benedictie verbullende.

Het is dan den Glozeusen Victor Amadee/ desen Grooten ende Machtighen Prince van Piemont/ voorsz wien de Hooch. gebozene ende wonderbare Princeesse Christiana van Oranc-ryck gherefer. heert

beert is : Het is dese Eerbare / Suphere ende Goddelijcke Dupue
 het is dese Gheluck-salighe Coztel-Dupue in simpelheyt ende
 Oknooselheyt / Christiana de Bourbon / die het Bedde van
 Amadee van Savoyen ghelucksalich moet maken. Dit zijn twee
 Tacken voortwaer ghetrocken van de twee principaelste Boomen
 des Christendoms / aen van de gheheele Wereldt / te weten vant
 Doozluchtichste hups van Franc-rijck / oft eer van Bourbon die
 Franck-rijck gheluckich maeckt: Ende vant Hups van Savoyen /
 het hoochste datter soude moghen wesen. Wat staet ons hier vā
 dese twee Edele versamde Grieffien die soo raer zijn anders te ver-
 hopen / ghemercht die van soo volcomen scrupcken gheplucht zijn /
 anders dan Generaere Prinzen / die de reste des Werelts Wetten
 sullen stellen / ende naekomelingen die de beuchde van hunne voor-
 ouders wederom in hen sullen doen leuen.

Ich sie hen alreede den Hemel gheluck bieden / die de Bondt-ge-
 nooten bereydt is alle soorten van zeggheninghen in te storten / Ich
 bemercke dat alle de sterren haer ghoede-ghunstich zijn om haere
 supuere Liefde met voorspoedt ende ghelue te vergheselschappen.
 En Hy men den Godt der Houwelijcken / die dese wonderlijcke Al-
 liantie begrapt / Roeyt

Nulla dies vngquam memori vos eximet aeo,

Fortunati ambo.

Leest gheluckich lijcken supuere Minnaers / leest te bieden in
 uwe Vlammen / in die soete Liefde v verhoughende ende v verheu-
 ghen met Princelijcke Wuchten vernieuwende : Wandi den tijdt
 en sal gheene misprijnghe van v vernemen / ende de gedachtenisse
 van v gheluck sal eenwich wesen / den loop van uwe gheluckichede
 en is gheensins te Violeren / maer deurguens voorspoedich bliuen
 de sal eenwich Floreren. Gheluckich Franck-rijck / waer gelue-
 lich Savoyen / ist dat ghy eens kondt gheraecken tot soodanighe
 Alliantie ende v met soo stercke ketens sien binden / als zijn dese
 van dit Godt-vruchtich Verbondt / leuende voortvopselyck in
 eenbuldschepdt der opinien ende begheerten. Is dit niet den mid-
 del om v een onverwinnlijck Prince te maken / ende der Wereldt
 ontfacchelijck.

Gheluckich dan ende wederom gheluckich Franck-rijck ende
 Savoyen: Maer oec zijt ghy gheluckich o Spagnten / van sooda-
 nich ghelue deelachtich te wesen : Maer wel gheluckich is het
 gantsch Christen-rijck ziende die vry-machtighe Monarchen soo
 vast verbonden ende Gheallieert te samen.

Wie isser die voortgaen de stouticheit nemen sal v Spandtschap
te thoouen/aenghesien ghy nu versaemt ende verbonden zijt niet
desen dyp dubbelen Esquadrone/die v onberwinnelijck sal maecten/
die eenre breefende grouwel veroorzaken sal in de herten van die
v plegghen stoutelike te bestozinen/als uwe stercken tweedzachtich
waren.

Het schijndt/ O weerdich Christendom dat v den Hemel dese
Glorie in onse tijden schuldich was om v gheweldichlijck te stellen
teghen de gheue die uwe voorspoedt benijden/ ende dat hy selfs v
dese gheluckighe ure toeghestiert heeft/ ende dat tot verheffinghe
vant Heylich ende Goddelijck Roomsche ende Catholisch Ghe-
looue/wtraepinghe der Ketterigen/etc.

Verblijdt v dan O Princ-rjck ter Godt vrechtigher saken/die
v alderhanden Troost ende slaes is aenbrenghende: Maer ver-
heught v bouen alle andere/ O Sabor en/ghemerckt ghy als hedē/
niet sonder v groot voordeel / de welcomenheyt van alle uwe
wenschen volbracht siet: Zijt Gode danckbaer/heer louende voer
soodanighe welbaert

Manibus date Lilia plenis.

Ende ghy/ O Spagnien/ die ooc mede deelachtich zijt van dit
ouer groot gheue/verheught v ooc singhende van uwer zijde
*Exaltabo te Deus meus Rex, et laudabo nomen tuum in
seculum et in seculum seculi.*

Te prijse v verborch ende voort-gaenck/ O Wijsen ende Valeu-
reusen Victor Amedee/dat van uwe valeureus-heyt ghekozen is
tot Gadinne uwer wimsten/de Wijste ende Deuchdelijeste Prin-
cerse ende dat ghy als eenen stercken Areht v verstaoudt hebt v soo
hooch nae die claer schijnende Sonne te verheffen: Maer bouen al
soo moet ic v prijzen/ O Groot-dadighen ende wonderbaren Lo-
wys die desen grooten ende Doozluchtighen Prince door uwe Ex-
cellente Alliancie gheweerdicht hebt te bereeren: Voorts prijs ic
v Lieden beuden/stierende ootmoedelijc mijne gunsten/begheertē/
ende ghebeden tot den Hemel / op dat hy v wilt laten prospereren
ter Eeren ende Glorien zijns Heylighe Naems/ tot welbaert van
zijne Catholijcke Apostolijcke Roomsche Kercke / tot ruste van
uwe ondersaten/die van bouen zijne seghentaghe verwachten.
Amen.

P J N J S.

Imprimatur 14. Februa. 1619. Z.V.H. Libror. Censor.

